

14.9x19.36	1	עמוד 22	ישראל היום! - כותרת	11/03/2024	89546104-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

אבי בראלי

"אנטישמיות חדשה" ישנה נושנה - חלק ב'

לאנטישמיות הפרוגרסיבית, האסלאמית, הפשיסטית והגור צרית: "עשו שונא ליעקב", כרברי כריזמטי במרדש (גם על ישמעאל נאמרו דברים רומים). האנטישמיות כביכול לא מצריכה הסבר. היא יסוד מיסודות עולמו של הקב"ה. גם אם נרחה תשובות מיתיות מפני שהן לא מייחסות סיבות לתולדות, כנדרש מכל הסבר רציונלי, ולכן לא מסייעות להתמודדות ממשית עם האנטישמיות - אין זה אומר שאין גרעין של אמת בגרסת המסורת היהודית. יש ליהודים מקום מרכזי בציוויליזציות המוסלמית והנוצרית (לרבות החילונית הפוסט-נוצרית), ובתיווכן של שתי אלה היהודים הם מרכזיים בתרבות העולם כולו. תמיד יש לאנטישמיות סיבות מיידיות וקונקרטיות חשובות, אבל היא מתמידה ומסוכנת במיוחד בגלל מבני העומק ביחסים בין ישראל לעמים.

אנחנו נושאים חזון של אומה קטנה שלא יכולה או שואפת להיות אימפריה, אך מציבה לעצמה דרישות מוסריות ונושאת עיניים לאוטופיה שהיא תהיה בה עם סגולה

היהודים מייצגים חזון אוניברסליזם לאומי - אחרית ימים של עמים חופשיים, גם אם יש קבוצות יהודיות שלא מקבלות על עצמן את הזהות הזאת. כרצוננו, וגם בעל כור רחנו, אנו נושאים חזון של אומה קטנה שלא יכולה להיות אימפריה ולא שואפת לכך, אך מציבה לעצמה דרישות מורטיות ונושאת עיניים לאוטופיה שהיא תהיה בה עם סגולה, שאומות אחרות יראו בה מופת וילכו בדרכיה.

זו אוטופיה אוניברסלית של אומות עצמאיות, המתנשט בהברח עם שאיפות אימפריאליות או קוסמופוליטיות, עם רתות אנטי-לאומיות כמו הנצרות, האסלאם והפרוגרסיביות (שיש לה מאפיינים של רת) - קל וחומר עם ריקטטודות אכזריות נוסח הקומוניזם והנאציון וממשיכיהן בני-זמננו בסין וברוסיה. הכריחה מוהות "לנורמליזציה" מעולם לא צלחה ולעולם לא תצלח. המסקנה אינה התבצרות קורבנית, אלא כריתות עם בני-דמותנו בעולם.

כשנוע שעבר נדרשנו כאן לחמקמקוטה של "האנטישמיות החדשה". מי שלא עוצם עיניים מבחין בכך שהאנטישמיות האי-רציונלית מצויה ביסוד הגל הנוכחי של האיבה לישראל כמערכ החילוני הפוסט-נוצרי, החובר לאנטישמיות המוסלמית.

לכן, יש ערך אקטואלי כאיתור מבנה משותף שיסביר את חזרתה העיקשת, התמוהה והמפחירה של האנטישמיות לאורך ההיסטוריה היהודית, ובעיקר מבנה משותף לתופעות האנטישמיות כנות-זמננו. מהו מקור השיתוף שהתגלע עבשיו בין האנטישמיות האסלאמית לבין האנטישמיות כמערכ לסוגיה?

העובדה שהאנטישמיות נובעת ממקורות מנוגדים מבחינת חזון חברתיות (שמרנות ומהפכנות), פוליטיות (ימין ושמאל) ורעיוניות (רת וחילוניות) היתה ועודנה אחר ממאפייניה המסוכנים ביותר, לכן ההתמודדות עימה מצריכה איתור מבנה משותף למקורותיה המנוגדים. הציונות כראשיתה איתרה אותו ביחסים המעמדיים-פוליטיים שהשפיעו על קבוצות שונות, יריבות, וליכדו אותן בשנאת היהודים. לזו האכזבה של הרצל, וממשיכיו הימניים (כמו ז'בוטינסקי) והשמאליים (כמו בורוכוב), היה הסכנה המחדיפה שהכרת משוסעות "יצלחו" להתגבר על פילוגיהן כאמצעות דריפת יהודים. והם כמוכן הצביעו על התרופה לסכנה - מדינה יהודית.

אבל התפתחותה של האנטישמיות לאנטי-ישראלית (להבדיל מביקורת על ישראל) ממחישה את מגבלות הניתוח הציוני. זה אילץ לשנות את ההגדרה הבינלאומית לאנטישמיות, ולהכליל בה גם את השלילה של זכות ההגדרה העצמית של העם היהודי כמדינה ריבונית בארצו. מדינת ישראל חוללה שינוי באנטישמיות מצד אחד וביכולתם של היהודים להתמודד איתה מהצד השני, אבל לא חיסלה אותה ולא החלישה אותה. מתש"ח ואילך נחשפה העובדה שגם בשהיהודים הם הריבוניים כחלק מהארץ - הם ואחיהם בתפוצות נותרים מושא לשנאה האי-רציונלית המבונה אנטישמיות.

למסורת היהודית יש תשובה מוכנה מראש, עתיקה ומיידית לשאלת המבנה המשותף לשנאה המכוונת כלפי יהודים בתפוצות וכלפי יהודים אורחי ישראל, והמבנה המשותף